

TELEGRAFUL ROMÂN.

N° 40. ANUL XI.

Sabiiu 16 Main, 1863.

Telegrafu'l iese de 'doua ori pe septemana: joia si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'ati, prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu' prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu an, 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. siulu' cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2. cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

Ordinea provisorie a afacerilor

pentru diet'a Marelui Principatu Transilvania.

§ 1. Presedintele, denumitu din partea Gubernului r. pentru ducerea interimala a presidiului in dieta, inainte de deschiderea dietei are de a promite Maiestatii Sele. c. r. Apostolice credintia si ascultare, observare a ordinii dietale emise de Prea Inalt'a Sea Maiestate si implinire consciintiosa a datoritieloru sele in manile Comissariului r. dietalu in locu de juramentu, (§ 7. alu ordinii dietale provisorie), care apoi in prezenteaza membriloru dietei, ce s'au adunatu la diu'a prefapta in conchiamarea r., la or'a prefapta in sal'a siedintiei.

§ 2. Presentarea presiedintelui si a ambiloru Vicepresiedinti ai acestei diete, cari pe temeulu § 2. din ordinea dietala prescise prin Prea Inalt'a Sa Maiestate c. r. pentru diet'a presenta a Marelui Principatu Transilvania vinu ase denumi prin Prea-Inalt'a Sea Maiestate, asemenea se face prin Comissariulu dietalu r. impoternicitu, dupa ce aceia voru da votarea in locu de juramentu in manile lui in siedintia publica (§ 7. alu ordinii dietale provisorie.)

§ 3. Dupa presentarea presiedintelui interimelu emisu din partea Gubernului r., cei mai tineri siese membri presenti, si la casu de refusare cei urmatori in etate iau provisorialminte ducerea protocolulu.

Dupa aceea membrii dietei la provocarea presiedintelui au de a da promissiunea (§ 2. alu ordinii dietale provisorie). Membrii, ce in'ra mai tardiu, dau promissiunea la intrare.

§ 4. Dupa darea promissiunei urmeza deschiderea solena a dietei prin Comissariulu regiu dietalu, care saluta diet'a adunata cu rescriptulu r. adresatu catra dieta in tustrele limbile tieriei.

§ 5. Alegerile deplinite ale membriloru dietali alesi vinu de a se trage prin dieta la esaminare.

Spre scopulu acest'a se formeza prin Presedintele dietei prin sortire din membrii presenti ai dietei noua despartiaminte egale. Celu d'antaiu din aceste despartiaminte essamineza protocoalele de alegere a le despartiamintulu alu doilea, acest'a ale alu treilea s. a. m. d., asi incatu in fine despartiamintulu alu noualea essamineza protocoalele de alegere ale despartiamintulu antaiu.

§ 6. Presedintele dietei transpune atatu singuritele acte de alegere suscepute pe calea Gubernului r., catu si gravaminele in scrisu, ce s'aru aduce in contra-le, la singuritele despartiaminte desemnate pentru essaminarea acelor'a.

§ 7. Fia-care din aceste despartiaminte alege prin majoritatea absoluta de voturi pre presiedintele si pre referintele seu.

§ 8. In fia-care despartiamintu trebuie sa fia presentu celu putinu jumtatea membriloru lui. Decisele sele le aducu aceste despartiaminte prin majoritate absoluta de voturi ale membriloru presenti.

§ 9. Deca unu membru alu unui'a din aceste despartiaminte de essaminare a fostu competitoru cu unu deputatu venitu subtu essaminarea lui, apoi in siedintia despartiamintala in privint'a protocolulu de alegere alu acestui deputatu nu si pote da votu.

§ 10. Decisiunea asup'r'a validitatii alegerii se face prin dieta in urm'a referatei acestoru despartiaminte. (§ 8. alu ordinii dietale provisorie).

Panacandu diet'a alegerea dubia a unui deputatu n'o declara a fi invalida, acel'a are locu si votu.

§ 11. Alegeri combatute prin si nguritele despartiaminte numai dupa plinirea constituirii dietei se potu trage la decidera eii.

§ 12. Ca constituita e de a se privi si de a se declara prin presedintele diet'a atunci, deca despre tote alegerile impartite la inceputu celoru noua despartiaminte spre essaminare, incatu din partea despartiaminteloru s'a proieptatu declaratiunea validitatii lor, s'a decisu din partea dietei.

§ 13. Candu alegerea unui deputatu dietalu s'aru declara invalida, precum si in casurile § 5. alu legii provisorie despre compunerea dietei, indata trebuie facuti pasii de lipsa din partea presiedintelui dietei catra Gubernulu r. pentru alegere noua.

Casulu prevedutu in § 5., candu unu membru alu dietei e impedecatu multu si atunci se privescu ca esistinte, candu unu membru, care tragana intrarea sea preste optu zile seu se departeaza fara concedia, seu remane absentu preste terminulu concediei, la provocarea presiedintelui de a se presenta in optu zile seu de a rectific'a absentia sea, caci la dincontra se va privi ca esitu, nu da ascultare.

§ 14. In privint'a aceloru membri dietali, cari dupa § 1. lit. b. alu ordinii dietale provisorie suntu membri ai dietei prin chiamarea r., Gubernulu r. va impartasi presiedintelui dietei consemnatiunea acestoru membri inca nainte de deschiderea dietei, si presiedintele legitimatiunile acestoru membri propnende lui, are de ale lua la cunoscintia.

Si in privint'a acestoru membri ai dietei are valore decisiunea cuprinsa in taiarea a dou'a a § 13. alu acestei ordine de afaceri.

Deca unu astufeliu de membru dietalu e de a se privi ca esitu, presedintele dietei are de a face despre acest'a raportu comissariului r. dietalu.

§ 15. Pentru essaminarea acteloru de alegere ale aceloru membru, cari se alegu numai dupa inceperea dietei, si prin urmare nu potura fi impartiti in memoratele noua despartiaminte, se alege prin dieta din sinulu eii unu comitetu stabilu (comitetulu de legitimatiune) din optu membri.

§ 16. Ca alegeri, a caroru validitate nu pote fi combatuta, vinu a se privi acelea, ale caroru protocoale de alegere suntu in ordine.

§ 17. Presedintele, ambii vice-presiedinti si secretarii formeza biroulu dietei.

§ 18. Presedintele deschide si inchide siedintiele, porta presiedintia, priveghieza asup'r'a observarei normativeloru de afaceri, conduce desbaterile, da cuventulu, pune intrebarile la votare, enuntia rezultatulu lor, grijesce de ordine in adunare, si are dreptulu de a intrerumpe si de a suspende siedintia candu se face disordine, de a departa pre turburatori de pe galeria si acest'a la casulu estremu de a o desierta, dar si in acestu casu siedintia se pote continua pana la finirea ordinii dilei.

Presedintele are dreptulu de a comunica si de a impartiti tote scriptele, ce vinu la dieta, si e organulu dietei in tote referintiele mafara.

Acie scripturistice, ce esu din dieta, vinu a se subscrie prin presedintele si unu secretariu. Adresse câtra Maiestatea Sea c. r. Apostolica se subscriu de presedintele si unu secretariu.

§ 19. La casu si pe câtu tine împiedecarea presedintelui, tote datorintiele si drepturile aceluia le ia asupra-si antâiulu vice-presedinte, si fiind impedecatu si acest'a, alu doilea.

§ 20. Dupace se constituie diet'a in intielesulu § 12. alu acestei ordine de afaceri, alege prin siedule de votare pre. cei siese membri, cari sa se propuna Maiestatei Sele c. r. Apostolice pentru prea indurat'a denumire a presedintelui dietei, pe calca comissariului r. dietalu. (§ 1. alu ordinei dietale provisorie).

In asemenea modu alege apoi diet'a câte siese membrii pentru ambele posturi de Vicepresedinti.

§ 21. Dupa-ce se face alegerea presedintelui si a ambiloru Vicepresedinti, alege diet'a totu prin votare cu siedule 12 secretari si 12 verificatori pe-câtu tine diet'a, carii din urma au de a verifica referatele stenografice.

§ 22. Secretarii au datorint'a de a porta protocoalele siedintiloru dietale si de a concepta tote hartiile cele de lipsa in urm'a decisiuniloru aduse, încatu acest'a nu se concrede unei comissuni.

Ei porta listele de votare, prenotarea despre propunerile membriloru dietei si consémna numele celoru ce ceru cuventu, in ordinea aceea, in carea se insinua.

§ 23. Presedintele dietei e antistele si conducatorul buroului. Elu are dreptulu de a imparti afacerile si lucrurile între membrii acelei'a si porta grija de asiedierea translatoriloru, amplotiloru de cancellaria si de archiva, precum si a personalului mai micu de servitiu, ce e de lipsa.

Scrierile si tiparile de lipsa se facu prin inspectiunea si conducerea buroului. — Buroulu are inspectiunea asupra localitatei dietei, asupra personalului pusu preste acestea, asupra intocmirei si a mobileloru, precumu si asupra vigilei; elu impartiesce cartele de intrare la galerii, câtra densulu au de a se adresa raportatorii presei jurnalistice pentru avisarea locurilor si stenografii pentru de a li se da localitati potrivite pentru lucrurile se. Scrierile buroului se facu prin presedintele si unu secretariu.

§ 24. Membrii dietei au indatorirea, de a fi de fatia la diete si de a lua parte la pertractările si lucrurile en.

§ 25. Concedii pe 8 zile da presedintele, pe tempu mai indelungatu diet'a, dar nici odata nu e iertatu a fi concediat mai multi membri, decâtu a opt'a parte atuturor membriloru dietali.

§ 26 Fia-care deputatu e datoriu a primi alegerea cadutu pe elu, dar din temeuri ponderose pote cere dispensare, despre care lucru indata decide diet'a.

Cine e deja membru a duoru comitete, pote refusa o alegere ulterioara într'unu comitetu.

§ 27. Diet'a pentru conducerea mai usiora a afaceriloru se imparte in urmatorele optu despartiaminte, si adeca formeza:

1. deputatii comitatelor Clusiu, Doboc'a, Solnoculu din launtru, Turd'a si ai districtului Nasaudului;

2. deputatii comitatelor Alba de Josu Alba de susu, Cetatea de Balta, Hunedora, a districtului Fagarasiului, apoi a scaunelor filiale Salisce si Talmaciu;

3. Deputatii cetatiloru si targurilor Clusiu, Alba-Iulia Gherla, Elisabetopolea, Deasiu, Turd'a, Andu, Cojoc'h'a, Sicu, Abrudu, Rosia, Hunedora, Hatlegu, Ocn'a Sabliului, Fagarasiu, Mociu, Huedinu si Deva;

4. Deputatii scaunelor Sabiu, Sighisior'a, Mediasulu, Sabesiulu sasescu, Cohalmulu, Cinculu mare, Nogrichiulu, Mercutea, Orastia si ai districtelor Brasiou si Bistrit'a.

5. deputatii cetatiloru si targurilor Sabiu, Brasiou, Sighisior'a, Mediasulu, Bistrit'a, Sabesiulu sasescu, Orestia, Reghinulu sasescu, Rasnari.

6. Deputatii scaunelor Odorheiu, Treiscane, Cincu, Muresiu, Ariasiu, apoi a cetatiloru si targurilor Muresiu, Odorheiu, Odorheiu, Csik-Sered'a, Olafalaulu, Sant-Miclausulu, Giurgiulu, Kézdi-Vasárhely, Brezcu, Ili'a (Ilye falva), Sepsz-Sangeorgiu;

7. si 8. Membrii chiamati prin Preainalt'a Sea Maiestate c. r. Apostolica impartiti prin sorte, formeza doua despartie-

minte, dar le sta in voia, a remane impreunati într'unu despartiamentu, si in casulu acest'a tramitu la comitetele formande prin despartieminte numerulu duplu alu membriloru, cá fia-care a acelorallte siese despartieminte.

§ 28. Pentru preconsultarea tuturor obiectelor se formeza comitete prin aceea, ca fia-care din despartiemintele de mai susu in urm'a consultarei alege unulu din membrii sei in formandulu comitetu.

§ 39. La casuri speciale pote decide diet'a, ca aceste comitete se formeza prin emiterea de câte doi membrii din fia-care despartiamentu.

§ 30. Dupa chipzuel'a dietei pentru preconsultarea despre anumite sorte de afaceri se potu forma comitete stabile.

§ 31. Cá comitete stabile esista anume comitetulu de legitimatiune, cându dupa § 15 a ntratu casulu de a se forma elu; comitetulu de verificatiunea protocoaleloru siedintiloru dietale (§ 74), comitetulu pentru verificatiunea referatelor stenografice (§ 21) si comitetulu pentru petitiuni.

§ 32. Fia-care despartiamentu si fia-care comitatu alesu are de a alege din sinulu seu unu presedinte, unu substitutu alu aceluia si unu, dupa cerintia doi secretari, si constituirea facuta de a o aduce la cunoscint'a presedintelui dietei.

Mai departe fia-care comitetu are de a alege pentru fia-care obiectu datu lui spre preconsultare unu referinte.

§ 33. Pentru tractarea afaceriloru despartiamintelor si comitatelor au valoare preste totu si încatu suntu aplicabile, decisiunile ordinei presente de afaceri.

Despartiamintele si comitetele suntu capace de concluse, deca suntu de fatia membrii loru celu putinu pe jumatale.

Conclusele se aducu cu majoritate absoluta de voturi.

Presedintele pote essercea dreptulu seu de votare totdeun'a.

§ 34. Fia-care fiindu alesu într'unu comitetu, e datoru a fi de fatia regulatu in siedintiele lui.

Absentându unu membru de-la trei siedintie fara escusare de ajunsu, presedintele are de a face alegere noua.

(Va urma)

Votu separatu

alu subscrisiloru deputati la Universitatea fundulu regescu in privintia organizarei deregatoriiloru judecatoresci in fundulu regescu.

Enunciarea Domnului Comeslocutientoriu Conrad Schmidt cá Preside alu Universitatii de dato 30 Aprile 1863. pentru consultarea speciala despre proieptulu deputatului M. Binder din Cinculu mare in privintia organizarei deregatoriiloru judecatoresci din fundulu regescu nu are valoare, si prin urmare proieptulu pomenitu alu deputatului Mich. Binder din Cinculu mare despre organizarea judecatoriiloru din fundulu regescu de dato 10 Martiu 1863 Nr. Univers. 225/1863 nu e aptu de a poté fi desbatutu de ameruntulu (specialiter) prin incl'y'a Universitate.

Temeiurile suntu urmatorele:

La Universitatea ast'a cá la unu corpu collegialu numai aceea se pote enuncia in numele Universitatii, ce seau toti membrii, seau partea cea mai mare a loru voiesce.

In siedintia din 30 Aprile 1863 fiindu propusu de desbatutu proieptulu sus pomenitu alu deputatului Mich. Binder; 9 membrii ai Universitatii si anume: Dr. Czikieli — Schnell — Balomiri — Dr. Kein, Dr. Binder — Dr. Lindner — Dr. Thincu — Macellariu si Orosz se au declarat inontra unei consultari speciale, adeca nu au vrutu sa primisca operatulu pomenitu spre desbatere speciala. — Altii 5 membrii anume: Gull — Schwarz — Löw — Wagner si Mich. Binder se au declarat pentru desbaterea speciala. — Aceia-lalti 5 membrii: Schneider — Klein, Wittstock — Balthes si Thalmann au tacutu. — Trei membrii: Rannicher — Lassel si Drotteff au fostu absentu. — Votisare individuala dupa vorbirile acelor 14 deputati nu se a facutu.

Deci operatulu pomenitu debuie privitu cá unu operatu reieptatu seau cadutu, si asiá enuncierea Domnului Preside-

pentru consultarea specială nu are valoare, pentru că nu e voi'a Universității la consultarea specială.

Domnului Preside pe aceea și-a întemeiat enunțarea cumca Universitatea astă în ședința din 25 Fauru și 3 Martiu 1863 se ar fi declarat pentru despartirea iustitiei de administratiunea politica, și ar fi însărcinatu pre deput. M. Binder cu elaborarea unui astfelu de proiectu, și asiă acum se-lu luămu la desbatere specială. — E adevăratu, că Universitatea în 3 Martiu 1863 a însărcinatu pre deputatul Mich. Binder cu elaborarea unui astfelu de proiectu, înse dacă Universitatea nu primesce operatulu de aptu spre desbatere specială, nice nu se pôte admite la o desbatere specială, precum nu se a lassatu și proiectulu acelu d'antăiu de dato 13 Maiu 1862.

Inse și Conclusul Universității de dato 25 Fauru 1863 nu a fostu pentru schimbarea organismului judecătorescu și politicu de acum, ci Universitatea se a declarat numai în principiu pentru despartirea organismului judecătorescu de acelu politicu, dăra realizarea despartirii acestei n'au aflat'o Universitatea acum de potrivita, și asiă nu s'a declarat pentru realizarea principiului până după organizarea definitivă a țierei întregi.

Asiă dăra și însărcinarea deputatului Mich. Binder cu elaborarea unui astfelu de proiectu a fostu de prisos.

Noi inse nece nu cunoscemu pră inclit'a Uiversitate de competența la o astfelu de organizare a deregatoriilor judecătorești, seau mai bine disu, cunoscemu incompetența Universității la o astfelu de organizare.

Incompetența Universității se pôte vedé din decisiunile Maiestatii Sele de dato 24 și 31 Martiu 1861, prin care decisiuni cercurile administrative și judecătorești, precumu și organismulu administrativu și judecătorescu acelu vechiu din anul 1847 pentru Transsilvania întreaga cu acelu adăsu se au restituit, ca asiă se remana panace pe calea legislatiunei formale se voru poté statorî schimbările coviintioșe.

Deci fiinduca legislatiuniunea formală a țierei e numai diet'a provincială, asiă dăra numai prin diet'a provincială se voru poté face schimbările coviintioșe în cercurile teritoriale administrative și judecătorești, precum și în organismulu judecătorescu și administrativu.

Apoi chiaru de aru fi Universitatea competența la o astfelu de organizare; totusi tempulu nu e potrivit înainte de diet'a provincială; pentru că constituțiunea vechia a Transilvaniei pe temeiulu autographului imperatescu cătra Conte Rechberg de dato 20 Octobre 1860 pretinde schimbări afundu taletore.

Schimbările aceste, cari fora indoiela au de a atinge și constituțiunea fundului regescu, se tienu numai de competența dietei provinciale; asiă dăra nu e cu scopu, a face acumu vr'o organizare, care dora înainte de ce ar ajunge la activitate, aru fi supusa unei schimbări radicale seau fundamentale.

Asiă în fine noi subscrisii la consultarea specială — că la un'a fara valoare legală nu luămu parte, dăra nice nu cunoscemu legalitatea rezultatului consultărei speciale în privința asta.

Săbiiu 4 Maiu 1863.

Ioan Balomiri, Senatoru, Iacobu Orosz Vice-notariu, deputati din scaunulu Orastiei la Universitatea fundului regescu.

În intielesulu votului acestui'a separat s'a declarat în ședința Universității și deputatulu dela Merourea Elia Macellariu, care înca deodată au însinuat votu separat, înse nefiindu în Săbiiu, ci în Merourea ocupată cu alte trebe officioșe, de mai multe dăle nu a potutu subscrie votulu asta, și ca sa nu remana votulu acest'a nedatu, cu atăt'a mai tare ne amu grabitu cu elu, cu cătu se apropia seversirea activității Universității, și nu am sciutu că ore deputatulu Merourei susu numitu mai luă-va parte la Universitate seau ba. — Apoi parerea deputatului din Sebesiu Dr. Tincu nu a fostu de totu consunatoriă cu parerea ast'a a noastră, și pentru aceea nu a potutu subscrie votulu asta. Parerea Brasiovenilor declarata prin deputatulu Schnell a fostu de totu consunatoriă cu ast'a a noastră, înse deputatulu Schnell nu a însinuat votu separat, ci nu mai a pofitu, ca parerea densului sa fia pe scurtu însemnata în protocollu.

În privința consultărei Universității de dato 25 Fauru

1863 despre despartirea organismului judecătorescu de acelu politico-administrativu aflu de lipsa observatiunea, cumca în ședința pomenita Dlu Comite că Preside a pusu întrebarea, ca ore Universitatea vre seau nu vre în principiu despartirea organismului judecătorescu de acelu politico-administrativu. Sub decurgerea consultărei individuale se au declarat unii membrii, ca densii de și aru dori despartirea pomenita în principiu, totusi acumu înainte de ce va fi regulata iustitia și referintiele provinciei fatia cu celelalte provincie, nu voru schimbare în organismulu administrativu și judecătorescu ci vreau a —lu pastra pana la alta ocașiune. Pe scurtu dicandu, densii nu vreau acumu a face vr'o reforma în organismulu politico-administrativu și judecătorescu. Domnulu Comite că Preside nu vrea, că membrii Universității sa și estinda declaratiunea lor și în privința tempului despartirii, adeca ca ore vreau ei acumu, seau de alta data despartirea pomenita. Tot deodată a declarat Dlu Preside, ca tempulu despartirii va fi alta întrebare, care sa nu o confundămu cu întrebarea despre despartirea în principiu fora privire la tempu.

Portarea Dlui Preside a adusu pe unii membrii în declarațiunile lor la ore care indoiela, seau mai bine dicendu la ora care confusiune, nefiindu în stare a se declară deplinu, pentruca Dlu Preside numai cu d'a seau cu b'a poftea respunsu.

Si totusi din consultările, seau declarațiunile individuale seau vedutu, ca de-si toti membrii (21) s'au declarat, numai în principiu pentru despartirea iustitiei de administratiunea politica; totusi 13 insi se au declarat și într'acolo, ca densii realizarea despartirii nu o voiescu acumu, ci după organizarea definitivă a provinciei întregi.

Dupa finirea consultărei a enunțatu Dlu Preside că unu conclusu a Universității, cumca Universitatea vrea despartirea deplina (vollständig) a iustitiei de administratiune. Eu minteni după enunțarea conclusului me am declarat în fatia ședinței, că eu am indoiela despre adevărule conclusului enunțatu. Declarațiunea mea n'a au avutu vr'unu effectu, ca aceialalti membrii au tacutu, și asiă me am asiediatu și eu asteptandu urmările Conclusului.

Acumu, după declarațiunea Dlui Preside, ar fi trebuitu sa urmedie întrebarea, ca ore Universitatea vrea acumu, seau mai tardiu, și candu despartirea declarata?

Dăra nu a urmatu întrebarea susu descrisa, ci ca cumu vrea Universitatea despartirea? că cumu Universitatea se aru fi declarat pentru despartirea de acumu; ce nu e adevăratu.

Dupace domnulu Preside a pusu întrebarea despre modalitatea despartirii; eu am declarat, ca întrebarea ast'a înca nu aru ave locu, pentruca, de orece Domnulu Preside n'a primitu declarațiunea membrilor în privința tempului de despartire a iustitiei, dicundu: sa nu confundămu două întrebări deodată; după declarațiunea facuta pentru despartire în principiu, aru ave sa urmedie întrebarea: ca ore Universitatea vrea acumu, seau dealta data despartirea pomenita. Insa după parerea mea și întrebarea ast'a aru fi de prisos; pentruca dintra 21 de membrii 13 se au declarat, ca ei nu acumu, ci de alta data, adeca după regularea iustitiei în provincia întreaga, vreau despartirea organismului judecătorescu de acelu politico-administrativu.

La declarațiunea mea a reflectatu Dlu Preside, ca domnului are dreptu de a pune întrebările pecumu le afla de lipsa; și ponceându va coperinde scaunulu presidialu în Universitatea ast'a, nu-si va dă dreptulu acelu din mână, ci-lu va întrebuintia după parere și voi'a propria.

Apoi asiă am ispravit'o cu tota consultarea, nedicenduse mai multu vr'o vorba din partea membrilor.

Ioan Balomiri

Săbiiu în 13 Maiu 1863.

Sortile cele de multu acceptate cu cea mai viia încordare au cadutu; diet'a transilvană este conchiamata. Noi impartasimă acele concerninte în modulu celu mai obiectivu, căci nu voiamu a trage la recensiune, buna sau rea, o lego necunoscuta înca pe deplinu de publiculu nostru cetitoru. De-la diet'a cea memorabilă din 179%, candu Archiereii romani că unicii reprezentanti ai națiunii sele cercara cu multu curagiu, dar cu putinu efectu a sfărma lănturile constituțiunei evimediane; până'n 1848, candu Românii protestulu seu în contr'a acestei constituțiuni —lu sigilara cu sigilu de sânge,

n'a fostu in viciu'a publica de dreptu a patriei năstre altu evenimentu asia momentosu, că diet'a, ce ne ascēpta. De dōua ori facu poporulu românū cu armele sele morale asaltu asupr'a fortăreței ceii cerbicoșe, ce-i închisese portile de atâtea sute de ani și nu i le mai deschisese, dar' fără rezultat; a treia ora credemū că i va succede a intră și elu in cetate n'i inșă că inimicu, ci că amicu.

Românii transilvani privescu la această dietă ca la un'a, a cărei problemă e cu deosebire a-i introduce și pre ei in terenulu dreptului de națiune politicu transilvana, și asi vedu intr'ens'a realizarea dorinței sele celei de sute de ani. Te-meiu de ajunsu, de a saluta fiitorea dietă cu bucuria! Bucuri'a lorū inșă devine cu atâtea mai înaltă, cu câtu li se arata mai sigura; căci între propozițiunile regesci, care după constituțiunea țerei au de a fi pertractate și finite naintea toturorū obiectelor de desbatera, loculu celu d'antăiu -lu ocupa: Inarticularea natiunei române și a confesiunilor ei. Într'această propozițiune regescă și între cea din 4 Neveembre 1861 este o deosebire foarte mare; căci pecându aceea cuprinde numai „inarticularea natiunei române între celelalte natiuni recepte“, această pretinde: Esecutarea îndreptății egale a natiunei române și a confesiunilor ei. Cine știe, cu câte greutăți colossale au avutu și au de a se lupta Romanii transilvani preste totu și cei de religiunea ortodoxă resarităna deosebi in privința bisericească, și cine dorește într'adeveru fericirea lorū, din carea religiunea face parte principala, acel'a nu pōte a nu saluta această modificare a propozițiunei cu bucuria, că unu semnu învederatu despre îngrijirea cea sinceră a regimului pentru unu venitoriu mai blându alu natiunei năstre. Dacă vomu assemenă propozițiunea această 1. din rescriptulu r. cu punctulu alu doilez din gravaminele Congresului natiunali din urma, trebuie să recunoscemū, că vocea Congresului au aflatu echulu doritū. Dar nu numai acestu punctu din gravaminele Congresului, ci și altele mai multe fără 'ndoiela suntū luate in consideratiune la propozițiunile regesci; căci propozițiunea 2. „intrebnițierea celor trei țimbi provinciale in comerțulu publicu oficiosu“ corespunde punctulu 3. din gravamine (Introducerea limbei românești in toate afacerile publice, cum și in institutele de învățămentu in acea mesura, in carea suntū introduse și ale celorlalte natiuni ardeleni); propozițiunea 5.: Modificările de lipsa in impartirea politica a țerei, pentru da a ajunge la administratiune politica și judiciara regulată“ satisface dorinței declarate in punctulu 5. din gravaminele Congresului; propozițiunea 8. „Organisarea judecătoriilor și cu deosebire formarea tribunalului de instanță a treia“ noi o 'ntielegemū consunătoare cu punctulu 7. din gravamine; in fine propozițiunea 11. armonizează cu punctulu 12. din gravaminele Congresului, cu acea modificare numai, că pecându in gravamine se cere o banca ipotecaria pentru poporulu țieranu, aici se propune înființierea unei bănce ipotecarie preste totu fără nici o restringere. —

In generalu atâtū numerulu propozițiunilor acestor'a din 1863. fatia cu cele din 1861. (acum 11., atunci 4), câtu și cuprinsulu lorū ne demostă o propășire, carea va aduce patriei foloșe însemnate. Dacă in fine celelalte propozițiuni ale Congresului de asta data n'au fostū priimate între propozițiunile regesci, nu trebuie să uitamū, căte drepturi diferite, căte interese încrucișate suntū in Transilvani'a, și prin urmare câtu e de greu și pentru celu mai luminatu și mai dreptu Gubernu de a impacă cu deplinătate toate referințele cele vechi cu toate referințele cele nōue. La totă 'ntemplarea inșă diet'a e maiestruļu, ce va avē sa tōrne materi'a cuprinsă in aceste propozițiuni in form'a cea mai potrivită, și de form'a acest'a apoi atărna, dacă ele voru produce efectele dorite. Acolo inșă se deschide câmpulu și pentru alte propozițiuni salutare din partea membrilor dietei chiaru; prin urmare membrii români, cari modelulu procederei sele-lu afla in actele Congresului decursu, voru avē cea mai buna ocaziune de a completă acelea, ce li se parū a fi de lipsa pentru tronū, patria și natiune. Studiulu cu demaruntulu dar alu actelor natiunale din urma, precumu și studiulu propozițiunilor regesci cu toate consecințele lorū suntū cerința neapărată pentru toti Românii transilvani, ce au dreptu

de a speră, că sa figureze in proxim'a dietă că reprezentanti ai patriei năstre. —

Magiarii, ori cum voru est alegerile barbatilor lorū: adeca ori voru fi in majoritate, ori in minoritate, se pare că au de cugetu, a proclama 1848. și a se departă. — Sasii inșă prepara cu toate mâinile. Suntemū convinși, că și Românii nu stau cu mâinile n'sn. —

Fagarasiu in 20 Maiu 1863.

Alaltaeri sosi in capital'a Țerei Oltului o deputatiune custătoare din 10 membrii că reprezentanti ai noului adetamentu, ținutului Branu, condusă de P. On. D. Protopopu Medianu spre salutarea Ilustrității Sele Dlu Capitanu supremu. După asteptare de 2 zile se 'ntōrse astadi fora a-si putea implini dorința, fiindcă Dlu Capitanu supremu inșă nu se reintorsese din calatori'a sea dela Vien'a; totuși-si exprimă deputatiunea numita simțimintele sale prin urmatorea Adressă, care se prededă îndată după sosire Il. Sele in mână. Adress'a suna:

Ilustrissime!

Deaca și atunci, cându Dumnedieiasca providenția, fora a carei volia nece unu firu de peru nu cade depre capulu omului, V'au chiamatu la conducerea și guvernarea acestui Districtu, amu simțitu destula bucuria, pentruca Ve puteamū avē in apropiarea și vecinatatea năstră; cu câtu mai nespusu de multu trebui se creasca acumū bucuri'a năstră aceea, cându una Preinalta resoluțiune Imperiale dispune și incorporarea ținutului nostru cu acestu Districtu, plinu de reminiscentii istorice.

Dacă bucuri'a năstră această nu o causă atâtă incorporarea năstră cu acelu Districtu, careia nu-i putemū alt'a impută, decâtu distanța cea mare dintre ținutul nostru și capital'a Districtului, catu prea placuta persōna a Ilustrității Tale. Din asta privință noi privimū înalt'a resoluțiune de incorporare că o nōua dovada despre parinteasca portare de grije a Majestății Sele Imparatului, și ea ne 'ndreptătesce a crede și a speră, că ținutului nostru, celui multu cercatu, prin această i se voru deschide portile unui viitoriu mai fericit, după care inșă de fericita amintire demnii năstrei parinti și antecessori au oștatū, era această o speramū cu atâtă mai multu ca in fruntea și la carm'a acestui Districtu Te afli Ilustritatea Ta, unu barbatu preademu și b'nemeritatu pentru natiunea năstră, unu barbatu carele in acea scurta epoca dela 1850, cându turamū norocosi a Ve avē in frunte ținutului nostru între împregiurări foarte grele și pre langa unu cercu de activitate prea marginitu, ati lasatu cele mai placute suveniru in inim'a poporului nostru; unu barbatu, a caruia natele solum, leaganulu tinereliilor este insuși ținutul nostru.

Patrūnsi de astufelu de credință și speranția, noi și toti comitenti năstri ne implinimū detori'a de acestia impusa, cându Ve descoperimū, că vomū rugă pre parintele cerescu, că se Ve intarēscă și imputerēscă spre a pōtea guvernă și conduce acestu Districtu strabunu, — la care-Ve oferimū și noi totu concursulu nostru — catra adevărata fericire și mare natiunala; că se puteti pedepsi reulu și premia dreptatea, că se combateti intuneculu și se constituiți cultur'a — că asi guvernarea Ilustrității Tale se faca epoca in istori'a lui și ca asi venerabilulu nume alu Ilustrității Tale se se eternisese, transplantanduse in inimile romanilor diu generatiune in generatiune. Prelanga care ne recomandamū. etc.

Fagarasiu in 20 Maiu 1863 urmēza subscrierile. Ținemū de prisosu ori ce comentare mai departe, ci numai facemū prin aceasta atentu pre onoratulu publicu, care pōte aru fi reu in formatu, cum ca noulu adetamentu nu aru fi primitu cu placere și bucuria incorporarea lui la Districtulu Fagarasului, prin care au scapatu de master'a tractare a jurisdicțiunei, cărei'a au fost subpusu până acumū.

Ungiarii aze Prim'a adunare generală a Asociațiunei natiunale in Aradu, pentru cultura și conversarea poporului romanu. (Continuare la Nr. 39)

Aradu, 3 Maiu. Siedința a două, ce o ținū asociatiunea natiunala romana de aicea in 10 Maiu, fū și mai interesantă, decâtu cea

d'antău, despre carca raportău în corespundință a-mi din urmă; pentru că la această mai nouă lă parte faptivă o multime de membri noi alesi în ceealaltă, și pentru că această fu desemnata pentru actul important al alegerilor constitutive.

La 9. ore demanță se începă această ședință totu în localitatea dela „Crucea alba” cu autenticarea protocolului ședinței anterioare, cându se și strigăra numele tuturor membrilor noi alesi; apoi după programul dilei numai decatu pasi adunarea a alege președintele și notarii adunării generale pe trei ani.

De președinte se alése prin aclamare Preșanță s'a D. Episcopu alu, Aradului, Procopiu Ivackovics, carele în cuvinte dulci, ce numai din o anima nobilă, curată și sincera potu purcede, mulțimii adunării pentru încrederea manifestată prin această alegere. — Publiculu adunatu a imbrumutatu lacrimi din ochii veneratului președinte, cându Prés. Să cu anima moiată sub impresiunea necontenitelor manifestări de încredere, a spus adunării: că diuă această pentru Prés. Să e de indoită însemnată; căci chiaru în această di de 1 Maiu se implinesce unu deceniu, decându Prés. Să fu consecratu și transmis de archipastoriul sufletesc la Aradu, unde că unu strainu, necunoscutu, au venit la o sarcină foarte grea, carea anse fu ușurată prin încrederea și amoria aflată la poporul de aici; — era acum la 10 ani prin prețu încredere și prin votulu comunu alu adunării Prés. Să e că de a două ora consecratu pentru înaintarea culturii și a binelui poporului romanu, carea misiune onorifică speréza Prés. Să a o și puté implini, dacă va fi spriginitu din partea adunării generale.

După dese strigări însufletite „sa trăiască” Prés. Să D. președinte, fara a preocupă votulu adunării, și-a luat voie a face propunere pentru alegerea celor doi vicepreședinti, și propusa pre D. Canonicu din Lugosiu Michailu Nagy și pre D. Jude alu Gub. reg. Georgiu Pop'a, carea propunere fu primită de adunare cu vivate însufletite; era alesii vicepreședinti mulțamira adunării pentru încredere; deosebi anteulu vicepreședinte D. Michailu Nagy cu o modestia nobilă dechiară: că alegerea o priimesce nu că o distincțiune pentru person'a să, ci că o onore contestată Domnilor consoci ai sei dela Lugosiu.

Altu actu important se făcu cu alegerea Direcțiunei pe unu anu, carea esă la capetu cu acestu rezultat: Directoriu primariu se alése multu meritatulu D. Antoniu Mocioni; Directoriu secundariu: D. Sigismundu Popoviciu; Esactoru: D. Ioanne Arcosi; Perceptoru D. Dr. Atanasiu Siandoru; Economu: D. Dimitriu Teah'a; Fiscalu: D. Lazaru Ioanescu; Bibliotecariu: D. Ioanne Berceanu; Notariu: D. Georgiu Deheleanu; erau membri asistinti din diferite locuri ale Comitatelor: Aradu, Bihoru, Temisiu și Carasiu, se alésă DD. Ioanne Ratiu; Ioanne Tieranu; Constantinu Ioanoviciu; Ladislau Bogdanu; Ioanne Sorbanu; Filipu Pascu; Aloisiu Vladu; Mironu Romanu; Nicolau Philimonu; Ioanne Popoviciu Deseanu; Alecsiu Popoviciu, și Ioanne Moldovanu.

După actulu această constitutivă au ținutu cuventari însufletite Domnii Lugosieni: Pascu, Maniu și Vladu; celu d'antău a salutat pre țiereni plugari, și a laudatu zelulu loră catra spriginirea acestei asociatiuni; alu doile a datu recunoscință de merite fondatorilor asociatiunei, dar mai alesu Prés. Sale Dlui președinte Episcopu, ce s'a și luat la protocolu; alu treilea a desfășuratu scopulu și direcțiunea, ce e de a se ținea aicea nainte ochiloru, justificându inițierea acestei asociatiuni cu provocare la genialulu odinioară barbatu de statu magiaru Szechenyi, carele a stărnitu în Ungari'a ideă reuniunilor cu unu rezultat foarte eclatant pentru națiunea să; de unde-i pare reu oratorului că la multi dintre frații magiari nu suntă spre placere întreprinderile noastre naționale.

În tipu de coronide la alegerile constitutive D. Secretariu alicu Vincentiu Babesiu a facutu motiune pentru o adresa de mulțimire catra prebunulu nostru Monarchu, pentru parintescă îndurare, cu carea a binevoitu a dá prânaltă învoire la inițierea acestei asociatiuni. Adresă se primi cu unanimitate, și pentru subțernerea ei la prânaltulu Tronu se alése o deputatiune statată sub presiulu Prés. Sale D. Episcopu și președinte din urmatorii membri: D. Andreiu

Mocioni, D. Vincentiu Babesiu; D. Sigismundu Popoviciu, și D. Lazaru Ioanescu.

În firulu altoră desbateri s'a votatu mulțimire nobilei familii de Mocioni, pentru spriginirea culturii naționale romane în genere, și deosebi pentru înriurirea salaria, ce o a exerciatu întru inițierea acestei asociatiuni. — S'a stărnicitu apoi, înse numai în liniamente generale abstrase dela cifre, unu preliminaru său mai bine dicându o proporțiune de spese pe anulu antău; — s'a decisu mai departe ce forma sa aiba sigilulu asociatiunei, adică: efigia mitologică a Minervei, că a idealului științelor, cu cercușiere corespunditoră numirei asociatiunei; — s'a autorizatu Direcțiunea a primi de sine membri noi la asociatiune, fara alegere de naționalitate; — s'a primitu cu mulțimire unu daru dela zelosulu aparatori alu națiunei sale, D. Andreiu Mocioni, care e: colecțiunea unor documente atingătoare de romani, mai alesu transilvani; — s'au onoratu de binefacătoare ale asociatiunei damele, care au contribuit la fondulu asociatiunei; — s'a ascultat și s'a relegatu la direcțiune motiunea Dlui parochu și Assesoru Consist. Georgiu Vasileviciu, despre inițierea unui fondu de educațiune pentru 100. de tineri studenți, și în urmă s'a aflatu de bine, că începutulu anului asociatiunei sa se ia dela 1. Maiu; apoi cu aceste ședințele adunării generale pentru astadata s'au încheiatu cu o vorbire foarte corespunditoră a Prés. Sale Dlui președinte Episcopu, și cu altă ținută de notariulu comunu D. Ioanne Moldovanu, în carea oratoru mai pe largu a facutu alaturare între lumina, ce o revărsa sora, și între cultură, carea e chiamată asociatiunea a o răspândi; apoi a combătutu pre renegatii, cari se smulgu din brăciile sale, și se dau unelă în manile strainiloru, spre stricarea fratiloru sei.

Nu au lipsitu la adunarea această nici salutari din afara; asiă în Ședință anterioară s'a cititu unu telegramu gratulatoriu dela unii mai alesi barbati romani din Pestă; era în ședință a două o adresa erasi gratulatoria dela membri magistratulu comitatensu din Zarandu. — Amu avutu anca prânuri și cine corespunditorie solidității și bucuriei, ce erau unite în faciă adunării; ba anca și de indignatiune amu avutu parte, carea a provenitu de acolo, că tenerimea preparandială nu a fostu de fată la chiamarea spiritului s.; carea înpregurare de sine anca nu aru fi stărnitu indignatiune, fiindu chorulu deplinu prin tenerimea clericală, — decumva nu s'aru fi latitu scirea, că direcțiunea locală a preparandiei din adăsu, și anume la această ocaziune a luat în folosire asiă mesuri disciplinari, după care preparandii sa nu pōta lua parte la atinsulu servitiu dumnedeescu. — Dece direcțiunea locală a preparandiei pe alte căi voiesc a ferici pre romani, și nu pe cele alese de asociatiune: bine, — vedă că ce face, și competentă superioritate; noi după a noastră socotela peste totu numai atâtă aflamu de a dice: că totu celu ce pentru nescari caprice caută moduri, de a se pune în contrastu cu o corporatiune națională asiă de solidă, cum — mulțimă lui Ddieu — e și asociatiunea noastră cea prânaltă aprobată: acelu, deca se și mai țiene că e romanu, nu pōte fi întinpinatu din partea adevăratilor romani cu altu ceva, de catu cu despretuire.

Melarianu.

Varietati și noutati de di.

În dilele acestea trecu pe la noi spre Bucuresci P. Archimandritu Genadiu, de 11 ani preot la capellă română resariteana din Lipsă cunoscutu pentru erudițiunea și soliditatea sa de caracteru. Sperăm, că locul acelu nu va remană multu tēpu în vacanță.

Din Brează ni se scrie cu bucuria despre calatoriă oficioasă a d. Capitanu supremu Brănu de Lemény prin districtu pentru informarea poporului fată cu dietă fitore,

Prea onorate Domnule Redactori!
Bine voiti a primi în colonele stimatulu D-Vōstre jurnală următoarele reflesii.

Lipsă romanilor din Transilvană — ba pōte din totă Austriă — și esprima dorință a asociatiunei noastre literare pentru stenografi, cari astadi la tōte poporele civilizate, și mai cu seama la cele constituționale, se afla, ne au

indemnata pe noi subscriși! — cari de mai multi ani ne amu ocupatu cu stenografîa germana — a face și un'a ne facuta; adica a ne încerca puterile, spre a traduce sistem'a stenografica a renumitului germanu Franz Xavier Gabelsberger și in limb'a noastră materna. —

Proverbulu „omne initium difficile“ e cunoscutu de toti, dar greutatile ce niau causatu introducerea sistemiei stenografice dintr'o limba atatu de eterogena pe romania, numai noi o cunoscemu. — Pentru aceea ne si luamu indresnel'a a ne roga de p. t. vorbitori ai congressului nationalu din urma se binevoiesca a ne escusa, de cumva din scurtu mentiunalulu motivu ici colo nu vomu fi implinitu dorint'a fia carui p. t. vorbitoriu; — si apoi ne rogamu ca respectivulu d. optimistu se nu-si pregete a cugeta, ca afara de aceea, ca noi in privint'a acest'a — neavendu nici unu antemergatoriu — am ruptu ghieta, n'amu fostu 7—10 persone, care sa se poa schimba cate 3—4 insi la tota jumetatea de ora — dupa cum se afla pe la adunarile altoru limbi-; noi doi insi am fostu la inceputulu siedintiei, si dupa o scriere mai neintreputa de 4—5 ore totu numai amendoi amu fostu si la finea siedintiei; n'amu prea avutu timpu de resuflare; mes'a la care amu scrisu au fostu mai multu sau mai putinu acustice asiediatu; catedra pentru vorbitori n'au fostu; deaceea pe unu vorbitoriu — in audiamu mai bine, ce dice, pe altulu mai reu etc. . . . credemu ca si pentru celu mai riguros judecatoriu destule motive de escusare. — In fine nu putemu lasa ne amintitu, ca si decopiatorii seu culegatorii Telegrafului R., carui'a iamu predatu scriptele nostre in originalu, au mai trecut cu vederea cate ceva, ce destulu de espresu sta scrisu acolo, si leau tiparitu altufeliu — nu vorbimu de pasagiele din cari stau facutu numai estrase —, asi d. e. Nr. 34 pag. 133. column'a 2 lin. 18 nu trebuie se fie „si si-au“ ci „si-au“, cu 7 renduri mai la vale trebuie se fie: „daca“ trebuie se mer. . . ; in linea penultima totu a acelei vorbiri se fie: caus'a nationala, nu: cas'a nationala; nr. 36. p. l. col. I. linea 9 din diosu „congresu nationalu“ nu „congregatiune“. — pag. 141 col. I. in. cuv. d. Puscariu se fie: „Magnati“ nu Magiari (nici aristocratii magiari). — Pag. 141 column'a 2 linea 8, noi amu scrisu espresu Domnulu x. ne cunoscandu pe D. vorbitoriu; (cum au gacitu Tipografulu ca ar fi d. Bohotielu, pe carele inse lu cunoscemu, nu scimu;) nr. 37 pag. 156 col. I. d. Baritiu dice: „ . . . unele de natur'a dreptului publicu, altele de natur'a dreptului privatu; potu fi unele, a caroru . . . „ mai la vale totu d. Baritiu dice: . . . intr'o reprezentatiune acest'a sa se se faca catu mai curendu, nu dicu sa se faca pona candu va pleca dep. la Vien'a, dar . . . etc. —

In fine ne simtimu datoru fragedulni nostru renume a obiecta prea onoratului d. vice-capitanu alu Fagarasiului Codru Dragusianu, ca acelea, ce au scrisu prea onoratu D-Sea in Nr. 38 alu Telegrafului, nu au disu. Cu acesta asertiune a nostra ne luamu indresnel'a a ne provoca la integulu congresu nationalu, si nu credemu ca se va afla cineva, care se afirme, ca pre on. D-Sea au intrebuintiatu cuvintele: „consuetudine si desuetudine“ (inca un'a de cate doua ori) in vorbirea D-Sele. —

Officiulu stenografului este de a reproduce (pe catu se pote) aceea ce „dice“ unu vorbitoriu, dara nici odata aceia ce „vre se dica“. — Crediendu ca din mai susu memoratele cause amu merita indulgentia prea onoratului publicu Romanu remanemu pre amiliti.

Sabiriu 19/7 Maiu 1863.

Demetriu Racuciu, Iuristu in an. III.

Moise Branisce, Iuristu an. alu II.

(Cate-va notiie din partea T. R. in nr. urmatoriu. Red.)

Catalogulu

Cartiloru Bibliotecii Asociatiunei transsilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

(Din erore trecute de la nr. 27 la nr. 49)

27. Grundzüge der Zoologie zum Gebrauche an den k. k. Obergymnasien v. Ludwig Schmarda Dr. der Philosophie etc. 1. Thl. systematische Zoologie mit Abbildungen, Wien 1853, Verlag und Druck von Karl Gerold und Sohn. 1 tomu.

28. Elementar-Grammatik der griechischen Sprache v. Dr. Raphael Kühner, Hannover 1851. Donate de D. Dr. N. Stoia.

29. Die romanische Amtssprache, ein Compendium der romanischen Sprachlehre v. I. Puscariu Hermannstadt 1860. Gedruckt in der Diocesan-Druckerei. 1 tomu.

30. Geschichte des oesterreichischen Kaiserstaates, zum Gebrauche an Gymnasien und Realschulen verfasst v. W. Wladivoj Tomek, übersetzt aus dem Böhmischen von Dr. Wilhelm Kraus. Prag, 1853. Donata de D. Vladu Alexandru studentu.

31. Poesii nationale de Basiliu Petrik, Lugosi 1861, cu tipariulu lui Traumfellner—Vencely. 1 tomu, donata de D. Iuliu Bardosi, juristu.

32. Erdély országának három könyvekre osztott törvényes könyve, mely Approbata, Compilata constitutiokból és novellaris artikulusokból áll, mostan újabban minden hazafiaknak hasznokra, kibocsáttatott Kolozsvárt 1815, nyomtatott a királyi Lyceum betűivel. 2 tomuri.

33. Carl Fürst zu Schwarzenberg, Gouverneur v. Siebenbürgen. Ein Denkblatt von Josef Ritter von Grimm, Dr. der Rechte, Wien Druck und Verlag von Friedrich Förster et Brüder 1861.

34. Instructiunea publica de A. T. Laurianu 19 fascioare, din lun'a Noemvre 1859 pana Iuliu 1861. Donata prin autorulu.

35. Historisch-genealogisch-geographischer Atlas, zur Uebersicht der Geschichte des ungarischen Reichs, seiner Nebenländer und der angrenzenden Staaten und Provinzen, von Joseph Bedeus von Scharberg. Hermanstadt 1851 Druck und Verlag von Theodor Steinhäussen. 1 tomu. Donata de D. Panga directoru in Orlatu.

P6. „Politikai Ujdonságok“, diurnalu de septemana. Anulu 1860. Donatu de D. Ioanne Pinciu.

37. Milostiv'a instructie pentru magistratualistii, cari regulati'a urbarialiceasca o voru duce in sevarsiro. 1 tomu. Donata de D. Iuliu Bardosi.

38. Magyaróman-nyelvtan a románulú tanuló számára, szerkesztette Fekete Iános Negrutiu. Kolozsvárt, 1862. 1 tomu. Daruitu prin autorulu.

39. Unsere Zeit, Jahrbuch zum Conversations Lexicon. Leipzig, L. A. Brockhaus 1857—1861. 60 fascioare. Donata prin D. ingineriu superioru Gaertner.

40. A miculu Scolai, foia pedagogica de V. Romanu, anulu 1861. Donata prin D. libreriu S. Filtsch.

41. Verhandlungen und Mittheilungen des siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt. 12 tomuri.

42. Über Verbanung der Wildbäche in Gebirgslandern, vorzüglich in der Provinz Tirol und Vorarlberg von Joseph Duile. Innsbruck 1826 1 tomu.

43. Handbuch der populären Mechanik. Nach Robret Bruntons Compendium, v. Ignaz Edlen von Mitis. Wien 1828. 1 tomu.

44. Das technische Verfahren bei Bohrung artesischer Brunnen, von Hamilcar Paulucci. Wien 1838. 1 tomu.

45. Mittheilungen der k. k. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Bandenkmale. Von Karl Freiherrn von Zoernig, Wien 1856 es 1857. 2 tomuri.

46. Versuche über den Seitendruck der Erde, von Karl Martony de Koeszegh. Wien 1828 (dimpreuna cu tabelele) 2 tomuri.

Donate de D. ingineriu superioru Gaertner.

47. Independintia e constitutiunala a Transilvaniei de A. Papiu Ilarianu, Iasiu 1861. 1 tomu, Donata de autornulu.

48. Vorschule der Chemie, oder Anleitung zur Erlernung der Grundlehren der Chemie auf praktischem Wege, v. Fried. Wilhelm Thieme Leipzig, 1847.

Burs'a din Viena in 27/15 Maiu 1863.

Metalicele 5% 75. 70. Actiile de creditu 191. 50.

Imprumutulu nat. 5% 80. 40. Argintulu 111.

Actiile de banca 791. Galbinulu 5. 32.